

Verklarende woordenlijst bij de nieuwe pensioenregels bij PGB.

De nieuwe pensioenregels kennen veel (nieuwe) woorden en begrippen. Hieronder wordt een aantal kort uitgelegd. In het tweede deel geven we uitleg over woorden die te maken hebben met indexatie, toeslagen en het beleggingsbeleid.

De uitleg van de woorden is kort, bondig en op hoofdlijnen weergegeven. Uiteraard is er vaak veel meer over te vertellen. Daarvoor is hier geen ruimte. Er kunnen dan ook geen rechten aan worden ontleend.

Verklarende woordenlijst Deel 1 (bron Express 10^e jaargang nr.3 oktober 2025)

Wet toekomst pensioenen (Wtp)

De wet waarin de nieuwe pensioenregels zijn vastgelegd.

Premieregeling

Een pensioenregeling waarbij het geld (premie) dat werkgevers en werknemers inleggen het uitgangspunt vormt. De hoogte van de uiteindelijke pensioenuitkering is afhankelijk van de inleg en de behaalde resultaten, minus de kosten die het pensioenfonds moet maken.

Solidaire premieregeling (SPR)

Een pensioenregeling waarbij de werkgever en werknemer geld inleggen in individuele pensioenpotjes. Deze potjes worden gezamenlijk belegd. De resultaten worden, afhankelijk van de risico's die de verschillende leeftijdsgroepen bij het beleggen willen/kunnen nemen, verdeeld over de individuele potjes.

Het geld in het individuele potje wordt vanaf de pensioendatum omgezet in een variabele pensioenuitkering. Er is een reservepot (solidariteitsreserve) om eventuele dalingen van de pensioenuitkering te voorkomen of te beperken.

Flexibele premieregeling (FPR)

Een pensioenregeling waarbij werkgevers en werknemers geld inleggen in individuele pensioenpotjes. Deze potjes worden, samen met de andere individuele pensioenpotjes, belegd waarbij de deelnemer kan bepalen hoeveel risico hij/zij wil lopen (b.v. hoog, normaal of laag). Bij het verdelen van de resultaten over de individuele pensioenpotjes wordt rekening gehouden met het gelopen risico.

Het geld in het individuele potje wordt vanaf de pensioendatum omgezet in een pensioenuitkering. Bij ingang van het pensioen kan men individueel kiezen voor een stabiele óf een variabele uitkering. Bij PGB kent deze regeling geen reservepot om schokken op te vangen.

Invaren

Het omzetten van de al opgebouwde pensioenen naar de nieuwe pensioenregeling. Het vermogen van het pensioenfonds wordt daarvoor bij de start van de nieuwe regeling verdeeld over de individuele potjes. Daardoor gaan de nieuwe regels ook gelden voor de pensioenen die al zijn ingegaan. Men krijgt vooraf bericht wat dat gaat betekenen.

Solidariteitsreserve

Een gemeenschappelijke reservepot in de solidaire premieregeling die onder meer bedoeld is om dalingen van de pensioenuitkering te voorkomen of te beperken.

Variabele uitkering

De pensioenuitkering beweegt mee met de economie en kan stijgen of dalen. De hoogte van de uitkering en stijging/daling wordt bij PGB eenmaal per jaar bepaald. Bij de solidaire premieregeling wordt een eventuele daling van de uitkering zoveel mogelijk voorkomen door een aanvulling uit de solidariteitsreserve.

Stabiele (vaste) uitkering

Hierbij wordt de pensioenuitkering op het moment dat men met pensioen gaat vastgesteld. Deze zal daarna niet of maar heel beperkt wijzigen (omhoog of omlaag).

Transitieplan

Het plan waarin de afspraken staan die werkgevers en werknemers hebben gemaakt over de overgang naar de nieuwe pensioenregeling. In het plan staat welke regeling gaat gelden en wat er gebeurt met het pensioen dat nu al is opgebouwd. Bij PGB wordt voor ieder verplichte sector een apart transitieplan gemaakt. Werkgevers uit de niet-verplichte sectoren dienen een eigen transitieplan in. PGB kent meer dan 400 transitieplannen.

Implementatieplan

Het plan dat het pensioenfonds maakt waarin wordt aangegeven op welke manier de afspraken uit alle transitieplannen samen door het fonds concreet worden uitgevoerd en op welke wijze de deelnemers daarover worden geïnformeerd.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het verantwoordingsorgaan is een wettelijk verplicht orgaan dat bestaat uit een groep mensen waaraan het bestuur van een pensioenfonds verantwoording aflegt. Het VO adviseert het bestuur vooraf over beleidsvoornemens en geeft elk jaar een oordeel over het gevoerde beleid. Het VO bestaat bij PGB uit 15 leden, 5 namens de werkgevers, 5 namens de werknemers en 5 namens de gepensioneerden.

Adviesrecht / Verzwaard adviesrecht

Voordat het bestuur van het pensioenfonds de opgebouwde pensioenen kan invaren moet advies worden gevraagd aan het VO. Bij een negatief advies of nadere eisen van het VO, moet het bestuur dit voorleggen aan sociale partners (vakbonden en werkgevers) die het besluit opnieuw bekijken en zo nodig aanpassen. Als door sociale partners het besluit niet wordt aangepast, dan moet het bestuur dat schriftelijk mededelen aan het VO en aangeven waarom ze dat niet doen.

Speciaal voor het advies over het invaarbesluit geldt een verzwaard adviesrecht. Als binnen het VO één geleding (werkgevers / werknemers / gepensioneerden) een negatief oordeel heeft kan dat in het uitgebrachte advies als minderheidsstandpunt worden opgenomen. Het bestuur zal ook dit aan sociale partners moeten melden om opnieuw te bekijken.

Huidige regeling

De regeling die nu geldt voor de deelnemers (ook gepensioneerden). Bij deze regeling gelden de huidige (oude) wettelijke pensioenregels. Als de opgebouwde pensioenen niet worden omgezet naar een van de nieuwe regelingen, blijven deze oude pensioenregels gelden; de pensioenen blijven achter in de oude regeling.

Deelnemer

Een persoon voor wie een pensioenregeling geldt. Dat kan betekenen:

- dat er pensioen wordt opgebouwd (*actieve deelnemer*)
- dat er in het verleden pensioen is opgebouwd maar nu niet meer én men nog niet met pensioen is (*slaper*)
- dat er een pensioen wordt uitgekeerd (*gepensioneerde*)

Sector

Een bedrijfstak waarvan bedrijven deel uitmaken die vergelijkbare activiteiten en werkzaamheden verrichten. Bij PGB zijn 16 sectoren aangesloten.

Basisregeling

De standaardregeling van PGB, waarbij sociale partners op bepaalde onderdelen zelf keuzes kunnen maken. PGB kent nu twee basis regelingen en zal ook straks twee nieuwe basis regelingen kennen.

Verplichte bedrijfstakpensioenregelingen

Een pensioenregeling die voor een bedrijfstak (sector) geldt en die (door de minister) verplicht is gesteld voor alle bedrijven die in die bedrijfstak werkzaam zijn. Alle werkgevers uit die bedrijfstak zijn verplicht zich aan te sluiten bij het pensioenfonds en alle werknemers die daar werken zijn verplicht deel te nemen aan de pensioenregeling.

Vrijwillige aansluitingen

Werkgevers die voor hun pensioenregeling zijn aangesloten bij PGB die niet verplicht zijn om dat te doen. Als een werkgever vrijwillig is aangesloten, zijn alle werknemers die daar werken verplicht deel te nemen aan deze pensioenregeling.

Verklarende woordenlijst Deel 2 (bron Express 11^e jaargang nr.1 oktober 2026)

In dit tweede deel geven we uitleg over de woorden die te maken hebben met indexatie, toeslagen, verhogen en verlagen van het pensioen en het beleggingsbeleid.

Koopkracht

De koopkracht geeft aan hoeveel goederen en diensten je kunt kopen met je inkomen. Dit is afhankelijk van de prijzen van goederen en diensten, maar uiteraard ook van je (totale) inkomen.

Indexatie

Het verhogen van de opgebouwde pensioenrechten of -uitkering met een toeslag. De hoogte van die toeslag is afhankelijk van wettelijke regels en het toeslagbeleid van een pensioenfonds.

In de nieuwe pensioenregels spreken we niet meer van indexatie van je pensioen(uitkering), maar van het verhogen of verlagen van het pensioenvermogen (je persoonlijke pensioenpot) dat de basis is voor de pensioenuitkering.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad geeft de verhouding aan tussen de financiële middelen (het vermogen) en de pensioenverplichtingen (alle pensioenen die nu en in de toekomst moeten worden uitgekeerd). Een dekkingsgraad van 100% betekent dat er op dat moment precies genoeg geld is om alle pensioenen tot in de verre toekomst te betalen.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraden van de afgelopen twaalf maanden. Dit verandert minder snel omhoog of omlaag dan de 'actuele dekkingsgraad'. De beleidsdekkingsgraad is, volgens de huidige regels, bepalend voor het indexatiebesluit.

Bij het toepassen van de nieuwe regels wordt de dekkingsgraad minder belangrijk, omdat de verhoging/verlaging van de pensioenpotjes daar niet van afhankelijk is. De pensioenpotjes gaan meebewegen met de beleggingsresultaten. Wordt er winst gemaakt dan komt er meer in, wordt er verlies gemaakt, dan krimpen ze.

Het pensioenpotje

Deze term wordt gebruikt voor het deel van het pensioenvermogen dat in het pensioenfonds aanwezig is om uw pensioenuitkering van te betalen. Je bouwt dit pensioenpotje op tot je met pensioen gaat en daarna wordt het gebruikt om je pensioenuitkering van te betalen.

Met alle pensioenpotjes samen wordt er een levenslange pensioenuitkering betaald. Het pensioenpotje is geen individuele spaarrekening. Het geld wordt collectief beheerd door het pensioenfonds. Als je overlijdt, blijft het eventueel resterende geld in het pensioenfonds om daarmee potjes die leeg zijn omdat er ook mensen ouder worden dan gemiddeld, weer aan te vullen.

Risicohouding

De risicohouding geeft aan hoeveel risico een groep deelnemers wil en kan lopen bij het beleggen van hun pensioenpotje. Het combineert de risicobereidheid (hoeveel risico wil men nemen) en risicodraagkracht (hoeveel risico kán men nemen). De risicohouding wordt in leeftijdscohorten vastgesteld en is de basis voor het beleggingsbeleid.

Risicopreferentieonderzoek

Een onderzoek onder de deelnemers van een pensioenfonds om de risicohouding vast te stellen. Er wordt dus vastgesteld hoeveel risico de deelnemers kúnnen en willen nemen bij het beleggen van het pensioengeld. Volgens de nieuwe regels moet een dergelijk onderzoek regelmatig gedaan worden.

Leeftijdscohort

Een groep mensen tussen leeftijd XX en leeftijd YY.

Bij voorbeeld: leeftijdscohorten van vijf jaar. Dat wil zeggen alle mensen die tussen de 20 en 25 jaar zijn samen, mensen die tussen de 25 en 30 jaar zijn samen, mensen die tussen de 30 en 35 jaar zijn samen en zo verder.

Lifecycle beleggen

Het beleggen van de pensioenpotjes wordt afgestemd op de looptijd tot de pensioenleeftijd en de looptijd tot gemiddeld overlijden. Hoe langer die looptijd nog is (dus hoe jonger men is) hoe meer risico genomen kan worden met de beleggingen. Meer risico betekent meer kans op stijgingen, maar ook meer kans op dalingen. Als je jong bent en er dus langer de tijd is, kan een verlaging nog worden goedgemaakt, als je oud bent kan dat minder goed. Bij lifestyle beleggen wordt daarom de mate van risico nemen bij het beleggen, verlaagd als men ouder wordt.

Spreiding verhogen / verlagen van pensioenvermogen

De resultaten van de beleggingen worden als de nieuwe regels gelden niet in één jaar verwerkt in je persoonlijke pensioenpot, maar in drie jaar (bij de solidaire premiereregeling) of in vijf jaar (bij de flexibele premiereregeling). Dus zowel een positief resultaat (verhogen) als een negatief resultaat (verlagen) wordt niet in een keer toegekend, maar uitgespreid. Hiermee worden sterke dalingen van de uitkering zoveel mogelijk voorkomen.